

Belföldi hírek

1979. december 26. s z e r d a

bb.1. írók-költők szobrai baranyában

igó/st/p bc

1979. december 26.

irodalmi életünk nagy alakjainak szobraival gazdagodnak a baranyai városok. a megye eddig is híres volt szép író-költő szobrairól, például radnóti miklós mohácsi, ady endre pécsi, zrinyi miklós szigetvári, táncsics Mihály siklósi vagy tamási áron hidasi szobráról. jörré és a következő években újabb köztéri emlékekkel gyarapszik baranya „irodalmi galériája,,. babits Mihály szobrát pécsent állítják fel. emléket borsos miklós örökíti meg, akinek már egy szép költőszobra áll a várkertben: janus pannoniúsé. ugyancsak pécsre kerül józsef attila szobra, vigh tamás alkotása. trischler ferenc fiatal művész jókai mórt mintázza meg, a bronzszobrot a siklós és harkány közötti arborétumban helyezik el. pécsváradon, fülep Lajos egykori lakóházában ma múzeum működik, oda kerül majd a portréja, melyet Martyn Ferenc készít el./mti/

--

9.05/p

-1-

14°
3P

bb.2. török szemtanu lairása szigetvár 1566-os ostromáról

igó/p st bc

1979. december 26.

szigetvár török uralom alóli felszabadulásának 290. évfordulója alkalmából érdekes történeti munkát adott közre a várbaráti kör: egy török szemtanu, szelánki musztafa naplószerű beszámolóját az 1566-os magyarországi hadjáratról és a szigeti vár elfoglalásáról. a szelánikiból származó történetíró - előneve szülvárosára utal - nemcsak szemlélője volt az eseményeknek, hanem résztvevője is. mint szülején szultán szükebb környezetének tagja, mindenről kitűnően volt értésülve így beavatták a szultán váratlan halálának titkába is, és fontos szerepet játszott abban, hogy a szigetvárt ostromló sereg előtt - eltitkolják a hadvezér halálát. szelánki 1563 és 1599 között rendszeresen készített feljegyzéseket az eseményekről, az oszmántörök historikusok közül az ő munkáit tartják a leginkább pontosnak, hitelesnek. érdekes műve a múlt században isztambulban látott napvilágot, és ebből fordított részleteket magyarra a jeles turkológus, thury józsef. a szigetvár elfoglalására vonatkozó fejezetet a hadtörténeti közlemények 1891-es évfolyama publikálta. a csaknem száz esztendővel ezelőtt kevés példányban megjelent folyóirat ma már antikváriumban sem lelhető fel, ezért adta ki most a művet népszerű történeti sorozatában a szigetvár multját kutató, és a zriniek emlékét ápoló várbaráti kör. /mti/

-. -

bb.3. az aratósztrájkoktól az áchim-mozgalomig - könyv békés megye szegényparaszságának harcairól

sam/ká/zsu bc

1979. december 26.

rövidesen a könyvesboltokba kerül virágh ferenc: agrár- és agrárszocialista mozgalmak békés megyében a dualizmus korában című műve. a szerző, aki a budapesti tudományegyetem tanára, és számos békés megye történetével foglalkozó könyv írója, mostani munkájában a kiegyezéstől az első világháborúig tekinti át a megye parasztságának harcait. az aratósztrájkoktól az áchim l. andrás vezette parasztpárt tevékenységéig sorra veszi a bérhacokban, nagy politikai és gazdasági megmozdulásokban bővelkedő időszak forradalmi megnyilatkozásait. a könyv a megye szinte valamennyi településének munkás- és parasztkörét bevonja vizsgálódásába. /mti/

-. -

0.9, 15/zsu

-2-

14²⁰/_{3P}

bb.4. kendentörök, löportartó szaruk - kiállítást rendeznek az iskolások helytörténeti gyűjteményéből

lér/st/zsu bc

1979. december 26.

egy évtizede működik hosszuperesztegen az általános iskola honismereti szakköre. azóta lelkesen gyűjtik a fiatalok az értékes és érdekes régi tárgyakat, munkaeszközöket, a településsel kapcsolatos dokumentumokat. gyűjteményükben kőbalta, mamutfog, egykori használati tárgyak, rokkák, korsók, kendentörök, löportartó szaruk, népviseleti ruhadarabok, valamint régi mezőgazdasági munkaeszközök egyaránt megtalálhatók.

a szakkör tagjai hozzáfogtak az egy évtized alatt összegyűjtött anyag rendezéséhez, feldolgozásához. a gazdag gyűjteményből a helyi tanács segítségével állandó kiállítást rendeznek a község művelődési házában. /mti/

-. -

bb.5. nyugdíjas tsz-vezetők klubja

ber/zsu st bc

1979. december 26-

megalakult tatabányán a nyugdíjas termelősövetkezeti vezetők megyei klubja. létrehozásakor az a szándék vezette a megyei tsz szövetséget, hogy a korábbi vezetők továbbra is kötdjenek a termelősövetkezeti mozgalomhoz, hasznosítsák gazdag tapasztalataikat, hiszen sokan vannak közöttük olyanok, akik országos hírnevet szereztek annak idején termelősövetkezettüknek. /mti/

-. -

09.20/zsu

-3-

14²⁰/_{3P}

bb.2. török szemtanu lairása szigetvár 1566-os ostromáról

igó/p st bc

1979. december 26.

szigetvár török uralom alóli felszabadulásának 290. évfordulója alkalmából érdekes történeti munkát adott közre a várbaráti kör: egy török szemtanu, szelánki musztafa naplószerű beszámolóját az 1566-os magyarországi hadjáratról és a szigeti vár elfoglalásáról, a szalonikiból származó történetiró - előneve szülvárosára utal - nemcsak szemlélője volt az eseményeknek, hanem résztvevője is. mint szulejmán szultán szűkebb környezetének tagja, mindenről kitűnően volt értésülve így beavatták a szultán váratlan halálának titkába is, és fontos szerepet játszott abban, hogy a szigetvárt ostromló sereg előtt - eltitkolják a hadvezér halálát. szelánki 1563 és 1599 között rendszeresen készített feljegyzéseket az eseményekről, az oszmántörök historikusok közül az ő munkáit tartják a leginkább pontosnak, hitelesnek. érdekes műve a múlt században isztambulban látott napvilágot, és ebből fordított részleteket magyarra a jeles turkológus, thury józsef. a szigetvár elfoglalására vonatkozó fejezetet a hadtörténeti közlemények 1891-es évfolyama publikálta. a csaknem száz esztendővel ezelőtt kevés példányban megjelent folyóirat ma már antikváriumban sem lelhető fel, ezért adta ki most a művet népszerű történeti sorozatában a szigetvár multját kutató, és a zriniek emlékét ápoló várbaráti kör./mti/

--

bb.3. az aratósztrájkoktól az áchim-mozgalomig - könyv békés megye szegényparasztságának harcairól

sam/ká/zsu bc

1979. december 26.

rövidesen a könyvesboltokba kerül virágh ferenc: agrár- és agrárszocialista mozgalmak békés megyében a dualizmus korában című műve. a szerző, aki a budapesti tudományegyetem tanára, és számos békés megye történetével foglalkozó könyv írója, mostani munkájában a kiegyezéstől az első világháborúig tekinti át a megye parasztságának harcait. az aratósztrájkoktól az áchim l. andrás vezette parasztpárt tevékenységéig sorra veszi a bérhacokban, nagy politikai és gazdasági megmozdulásokban bővelkedő időszak forradalmi megnyilatkozásait. a könyv a megye szinte valamennyi településének munkás- és parasztkörét bevonja vizsgálódásába./mti/

--

0.9, 15/zsu

-2-

14²⁰
3P

bb.4. kender-török, lőportartó szaruk - kiállítást rendeznek az iskolások helytörténeti gyűjteményéből

Lér/st/zsu bc

1979. december 26.

egy évtizede működik hosszuperesztegen az általános iskola honismereti szakköre. azóta lelkesen gyűjtik a fiatalok az értékes és érdekes régi tárgyakat, munkaeszközöket, a településsel kapcsolatos dokumentumokat. gyűjteményükben kőbalta, mamutfog, egykori használati tárgyak, rokkák, korsók, kender-török, lőportartó szaruk, népviseleti ruhadarabok, valamint régi mezőgazdasági munkaeszközök egyaránt megtalálhatók.

a szakkör tagjai hozzáfogtak az egy évtized alatt összegyűjtött anyag rendezéséhez, feldolgozásához. a gazdag gyűjteményből a helyi tanács segítségével állandó kiállítást rendeznek a község művelődési házában./mti/

--

bb.5. nyugdíjas tsz-vezetők klubja

ber/zsu st bc

1979. december 26-

megalakult tatabányán a nyugdíjas termelészövetkezeti vezetők megyei klubja. létrehozásakor az a szándék vezette a megyei tsz szövetséget, hogy a korábbi vezetők továbbra is kötdjének a termelészövetkezeti mozgalomhoz, hasznosítsák gazdag tapasztalataikat, hiszen sokan vannak közöttük olyanok, akik országos hírnevet szereztek annak idején termelészövetkezetüknek./mti/

--

09.20/zsu

-3-

14²⁰
3P

bb.6. fenyőfaünnepség a parlamentben

t iv-don/zy ie

1979. december 26.

a parlamenti fenyőfaünnepség második napján, szerdán is több száz kék- és pirosnyakkendőös pajtás szórakozta végig a vidám, zenés-táncos-énekes műsort. az országház kupolacsarnokában tartott rendezvény kezdetét pontban 9 órakor fanfárok jelezték, majd megjelent a télapó, akit ezuttal is hadics László színművész személyesített meg. a lelkes hangulatu, három órás műsor megszakítás nélkül pergett: hivatásos művészek, népszerű együttesek és természetesen iskolák zenés-táncos csoportjai szórakoztatták a gyerekeket. az eseményt még színesebbé tette a több mint 14 méter magas fenyőfát díszítő üvegfigurák fényjátéka, amely piros, fehér, zöld, vörös színben világította be a hatalmas kupolacsarnokot.

az immár hagyományos parlamenti ünnepség a nemzetközi gyermek-év jegyében is zajlott, amelynek során - amint a programban is elhangzott - magyar és külföldi tizenévesek sokasága között szövődött baráti kapcsolat, levelek százait viszi-hozza a posta a föld különböző részeiből hazánkba. illetve országunkba.

a nagy tapssal fogadott műsorszámok után télapó bucsuzott a pajtásoktól, s ezzel véget ért a kisdobosok és az uttorók 24. parlamenti fenyőfaünnepsége, amelyen összességében - kedden és szerdán - több mint 2.500-an vettek részt./mti/

-. -

bb.7. jubileumi karácsonyi koncert pannonhalmán

cser/zy ie

1979. december 26.

orgonakoncertet rendeztek szerdán a pannonhalmi várban a magyar rádió és televízió gyermekkórusának vendégszereplésével. orgonán sebestyén János működött közre, a műsoron klasszikus és modern művek szerepeltek.

a világhírű gyermekkórus évek óta résztvevője a pannonhalmi karácsonyi koncerteknek, s mint minden alkalommal, most is nagy ünneplésben részesültek.

esemény

a karácsony másnapi hangversenyeivel egyúttal jubileumi is volt. tíz évvel ezelőtt kezdődtek meg a pannonhalmi vár kitűnő akusztikájú bazilikájában az orgonakoncertek. ezalatt 110 teljes estét betöltő hangversenyt tartottak, s a turistacsoportoknak számos rövidebb alkalmi koncertet adtak./mti/

-. -

11.55/zy

- 4 -

14³⁰/_{3P}

bb.8. karácsonyi „ügyeletesek”, a folyamatosan termelő üzemekben

ö-don-ráb-hag-kov-cser/gg/zy ie

1979. december 26.

számos üzemben a karácsony sem jelent munkaszünetet; a tevékenység jellege miatt egyetlen műszakra sem lehet leállítani a berendezéseket, abbahagyni a munkát. az mti munkatársai néhány ilyen folyamatosan termelő üzemben érdeklődtek a dolgozók karácsonyi munkájáról.

komárom megye két cementgyárában, a Lábatlaniban és a tatabányaiban sohasem aludhat ki a láng a klinkerégetőkemencékben, hétköznapi és ünnepnap szünet nélkül forognak a súlyos kemencetekerék, hevítik, égetik a cement alapanyagát, a klinkert. kedden és szerdán csaknem 500 lábatlani és tatabányai cementgyári munkás nem töltötte a karácsonyt családjával körében. egy részük a teljes terheléssel dolgozó klinkerégetőkemencéket irányította, másik részük a kemencék megtöltéséhez szükséges nyersiszapot készítette elő.

a két nap alatt szép teljesítményt értek el a cementgyáriak „ügyeletesei”, összesen 4.500 tonna klinkert égettek, annyit, akárcsak a hétköznapiakon. ezzel a mennyiséggel már a jövő évi termelésre készülnék föl, az új évben örlik cementté a karácsonyi ünnepek alatt kiégetett klinkert. a két komárom megyei cementgyár kollektívája egyébként eredményesen zárja az idei esztendő. az év eleje óta 35.000 tonna cementet gyártottak terven felül - egyidejűleg javítva a minőséget és csökkentve a termelési költségeket. a kollektívák átlagon felüli teljesítményt produkáltak: a megrendelők igényét - amely a szokottnál több volt - ki tudták elégíteni.

az ózdi kohászati üzemekben szerdán mind a négy nagyolvasztóban dolgoztak. az anyagelőkészítés, a kiszolgálás, valamint az olvasztás munkájában összesen 32 szocialista brigád mintegy 300 fővel vett részt. az elmúlt hetek munkalendülete az ózdi üzemben ezekben a napokban sem tört meg, a kohászok az ünnepek alatt is teljes odaadással dolgoztak. így érték el, hogy az év első felében a rajtuk kívüli álló okok - kocsz-szállítási és alapanyagellátási nehézségek - miatti elmaradásukat teljes egészében behozták, és december 26-án már több mint 1.700 tonnás előnnyel rendelkeztek. a nagyolvasztók mellett dolgozó szocialista brigádok szerdán is a tervezettnél többet, mintegy 2800 tonna nyersvasat csapoltak a négy kohóból.

/folyt.köv./

13.15/zy

- 5 -

14⁴⁰/_{3P}

bb.8./karácsonyi „ügyelatesek,,..... folyt./zy

nem állhatnak le természetesen az áramtermelők sem, így a visontai gagarin hőerőműben is teljes üzem volt; az ünnepek alatt folyamatosan dolgoztak a villamosenergiatermelő blokkok. a munka jellegéből adódóan talpon volt a teljes üzemviteli személyzet, műszakonként mintegy 200 szakember teljesített szolgálatot, végezték dolgukat a turbináknál és az irányító központ vezérlőasztalainál. a visontai erőművesek egyébként úgy számolnak, hogy a kongresszusi felajánlásuk teljesítéséhez hiányzó 130 millió kilowatt-óra energiát az ünnepek alatt, illetve az esztendő végéig megtermelik, s a fogyasztókhöz juttatják.

folyamatosan, zavartalanul dolgozott a petőházi cukorgyár is. karácsony másnapján, szerdán érkezett el a kollektiva a gyártási szezon 90. napjához, s visszatekintve e három hónapra, szép munkasikereket könyvelhettek el. a 90 nap alatt 290.000 tonna répát dolgoztak fel, és ebből 38.800 tonna cukrot gyártottak. a répa cukortartalma változatlanul jó, 16,5 százalékos. a szállítás is zökkenő nélküli volt. az ünnepeken vasuton és közuton 3.200 tonna répa érkezett petőházára./mti/

-. -

bb.9. pásztorozás - regölés

szel/zy ie

1979. december 26.

vas megye falvaiban elevenen élnek még a karácsonyi népszokások. az ünnep első napján a répce menti községekben a pásztorozás „járja,,. pásztoroknak öltözött fiugyerekek ősi ritus szerinti jókívánságokat mondtak és páány pásztortáncot jártak.

a regölők karácsony másnapján keltek utra. istván „szolgáiként,, a lányos házakat keresték fel, s az eladó sorban lévő hajadonokat egy-egy falubeli legénnyel „összeboronáló,,rigmusokat énekeltek. a regölés főként pósfán és környékén él még elevenen.

a vas megyében élő horvát, szlovén és német nemzetiségűek is felelevenítették az alkalomhoz illő népszokásaikat.

idén a szombathelyen élők is részesei lehettek a vasi falusi népszokásoknak. a megyeszékhely skanzenjában a savaria muzeum honismereti gyermekszakkörének tagjai elevenítették fel azokat, kedvesen, igen hitelesen./mti/

-. -

13.30/zy

- 6 -

14⁰⁰
3P

bb.10. időjárásjelentés

zy/ie

1979. december 26.

a meteorológiai intézet jelenti december 26.én 13 órakor:

az éjszakai lehülés erősödik.

északnyugat-észak-európában a különböző hőmersekletű óceáni léghullámok változó, szeles, többfelé csapadékos időjárást okoznak. a balkán-félszigeten és törökországban a hideg levegő hatására szorványosan esik az eső, néhány helyen havazik és a hőmérséklet jelentősen csökken. nyugat-közép- és kelet-európában magas nyomású légköri képződmény helyezkedik el. így ezeken a területeken változóan felhős, párás helyenként ködös az idő. a legmagasabb nappali hőmérséklet kedden közép- és észak-európában általában 1, 6 fokkal volt magasabb, mint a sokévi átlag.

hazánkban kedden a déli országrészben helyenként néhány órára kisütött a nap. az ország többi részén borult maradt az ég. elsősorban a nyugati, északnyugati megyékben több helyen volt eső, szitálás. a lehullott csapadék mennyisége sehohsem haladta meg a 2 mm-t. a hőmérséklet napközben 3, 8 fokig emelkedett. szerda hajnalra az északkeleti és a dél-keleti megyékben plusz 1, mínusz 2, máshol nulla, plusz 4 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt a déli országrészben gyengén volt felhős az ég, az ország többi részén borult, párás, néhány helyen ködös idő volt. egy-két helyről kisebb esőt, szitálást jelentettek. a hőmérséklet 11 órakor az ország területén plusz 1, plusz 5 fok között váltakozott.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 5, 7 fok volt, a százéves átlagnál 6, 4 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 3 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1031 mb /773 x hgmm/, mérsékelten emelkedik.

várható időjárás csütörtök estig:

változóan, jobbára erősen felhős, párás, helyenként ködös idő. néhány helyen kisebb eső, havas eső. gyenge, napközben kissé megélénkülő változó irányú szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában mínusz 2, plusz 3, fok között, néhány derültebb helyen mínusz 5 fok közelében, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 5 fok körül.
a duna budapestnél 361 cm, hőmérséklete 5,6 fok.
/mti/

-. -

14.15/zy

- 7 -

16⁰⁰
3P

felhasználható 18 óraker!

bb.11. Losonczi pál levele henryk jablonskinak

zy/ie

1979. december 26.

Losonczi pál, az elnöki tanács elnöke levélben fejezte ki jókívánságait henryk jablonskinak, a Lengyel népköztársaság államtanácsa elnökének 70. születésnapja alkalmából./mti/

-. -

bb.12. körkép karácsony másnapjáról

i-don/gg/zy ie

1979. december 26.

hazánk tájai csak ritkán öltenek karácsonykor fehér köntöst. ennek oka, hogy a kárpát medencét ilyenkor általában enyhe levegő uralja. így volt ez az idén is, pedig december 13-14-15-én úgy látszott, fehér karácsonyunk lesz. e három napon téli időjárás volt, de december 16-án „pálfordulás”, következett be: ettől a naptól kezdve az átlagos napi hőmérséklet körülbelül 5 fokkal haladta meg az évszaknak megfelelőt.

talán vagy elsősorban az enyhe időjárás játszott szerepet abban, hogy a közlekedési vállalatok tervezett menetrendje szerdán „fölborult”, az ünnepet sokan otthon, rokonoknál, baráti körben töltötték, a szánkók, a silécek a helyükön maradtak, a tömegközlekedés járművei csak félig telten rótták utjukat fővárosi és vidéki vonalaikon.

a budapesti közlekedési vállalat kocsijainak kihasználtsága a várt 80 százalék helyett általában 40-50 százalékos volt. kivételt képeztek a hév-vonalak, ezek szerelvényein utaztak a legtöbben. a vonatok is csak 60-70 százalékig teltek meg. a fölkészültséget bizonyítja, s a rugalmas átszervezésre vall, hogy a bkv a 75-ös trolis vonalán történt felsővezeték-szakadáskor néhány percen belül sürítette a hungária körúton közlekedő 55-ös buszokat, s ezek szállították a trolis utasait.

/folyt.köv./

16.15/zy

- 8 -

16.10
3P

bb.12./körkép karácsony: ..... folyt./zy

a máv szerda reggel alapjáratain kívül 15 mentesítő vonatot indított - a legtöbbet győrbe, miskolcra, békéscsabára és nyiregyházára. a volán hét mentesítő autóbust állított forgalomba, főként a kalocsa-baja és a jászberény-heves-kisköre vonalon. az ünnepek alatt indított összesen 45 távolsági mentesítő autóbust többsége szerdán vissza is érkezett.

ferihegy menetrend szerint indított és fogadott; itthon is és a fogadó országokban is jók voltak a látási viszonyok.

az utinformtól kapott tájékoztatás szerint a legzsufoltabb a balatonhoz vezető m-7-es és a duna-kanyari szentendrei, 11-es út volt. a forgalom szerda délután budapest irányába erősödött: percenként 8-10 autót számláltak.

a mentőknek csendes napjuk volt, s az ünnepek alatt a tüzoltóknak csak egyszer kellett kivonulniuk karácsonyfa-tűz miatt. csillagszoró szikrájától kapott lángra az asztalterítő, az ajándékcsomag és a földiszitett fa az egyik pesterzsébeti lakásban. a tüzoltók néhány perc alatt a helyszínen voltak, s a tüzet eloltották./mti/

-. -

bb.13. belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke

y/ie

1979. december 26.

1. írók-költők szobrai baranyában
2. török szemtanú leírása szigetvár 1566-os ostromáról
3. az aratósztrajkoktól az áchim-mozgalomig
4. kendertörök, lőportartó szaruk - kiállítást rendeznek az iskolások helytörténeti gyűjteményéből
5. nyugdíjas tsz-vezetők klubja
6. fenyőfaünnepség a parlamentben
7. jubileumi karácsonyi koncert pannonhalmán
8. karácsonyi „ügyeletések”, a folyamatosan termelő üzemekben
9. pásztorozás - regölés
10. időjárásjelentés
11. losonczi pál levele henryk jablonskinak
12. körkép karácsony másnapjáról
13. hírjegyzék

/mti/

17.05/p

-. -

-9-

v é g e

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztette: izsák erika

17.11
3P